

၈။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှ
ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း

နိဒါန်း

- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများဆိုသည်မှာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးရာနေရာများ၊ သုတေသနပြုလုပ်ရာနေရာများ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ မိမိတို့နေအိမ်တွင် ပြုလုပ်သော ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းဆောင်တာများမှ ထွက်ရှိလာသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအားလုံး ကိုဆိုလိုပါသည်။

- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စုစုပေါင်း ၏ ၇၅% မှ ၉၀% သည် အန္တရာယ်မရှိသော သာမန် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများဖြစ်ကြပြီး အများအားဖြင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးရာ နေရာဌာန၏ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဌာနစု၊ စားဖိုဆောင်နှင့် သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ ဌာနစုတို့မှထွက်ရှိကြပြီး ထုတ်ပိုးမှုသုံး စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ၎င်းအခြေခံ ကျန်းမာရေး အဆောက်အဦကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ လည်း အကျုံးဝင် ပါသည်။ ကျန်သော ၁၀%မှ ၂၀% ခန့်သည် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့သည် လူနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများ

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား	အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်နှင့် ဥပမာများ
အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ	အသုံးပြုပြီးသော (သို့) အသုံးမပြု ရသေးသော ချွန်ထက်ကွဲရှုတ် သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များ အသုံးပြုပြီးသော (သို့) အသုံးမပြု ရသေးသော ချွန်ထက်ကွဲရှုတ်ပစ္စည်းများ အားလုံးပါဝင်သည်။ (ဥပမာ -သွေး ကြောတွင်းထည့်ဆေးထိုးအပ်များ၊ ဆေးထိုးအပ်နှင့်တွဲလျက်ရှိသော ဆေးထိုးပိုက်များ၊ ဆေးသွင်းပိုက် များ၊ ခွဲစိတ်ခန်းသုံးဓားများ၊ ဓာတ်ခွဲ သုံးဖန်ပြွန်ကိရိယာများ)

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား	အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်နှင့် ဥပမာများ
အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ	<p>ရောဂါကူးစက်နိုင်ခြေရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များ</p> <p>ရောဂါပိုးမွှားများ၊ ရောဂါကူးစက် နိုင်ခြေရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအားလုံး ပါဝင်သည်။</p> <p>(ဥပမာ - လူ့သွေးနှင့်လူ့ခန္ဓာကိုယ်မှ ထွက်သော အရည်များနှင့်ထိတွေ့ထားသော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး ပိုးမွှားကိရိယာများ၊ ဆေးရုံဆေးခန်း၏ ကူးစက် ဆောင်များတွင် လူနာနှင့်ထိတွေ့ ထားသော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ လူနာ ၏အညစ်အကြေးစွန်းပေနေသောအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ)</p>

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား		အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်နှင့် ဥပမာများ
အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ	ရောဂါဗေဒစွန့် ပစ္စည်းများ	လူ့အသားစ၊ ကလီစာ၊ လူ့ခန္ဓာကိုယ် အပိုင်း အစ၊ အချင်းနှင့်လူ့သွေး
	ဆေးဝါးနှင့် ကင်ဆာ ရောဂါ သုံးကုထုံး စွန့်ပစ် ပစ္စည်း များ	ရက်လွန်ဆေးဝါးများနှင့်ထုတ်ပိုး ဆေး ပုလင်း ဆေးကဒ်များ၊ ကင်ဆာ ရောဂါသုံးကုထုံးနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိ သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများပါဝင် သည်။

<p>စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား</p>	<p>အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်နှင့် ဥပမာများ</p>
<p>အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ</p>	<p>ဓာတုစွန့်ပစ်ပစ္စည်း များ</p> <p>ဓာတုပစ္စည်းများပါဝင်သော စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ အားလုံးပါဝင်သည်။ (ဥပမာ - ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး ပျော်ရည်များ၊ ပိုးမွှား သန့်စင်ရာတွင် အသုံးပြုသော ဓာတုပစ္စည်း များ၊ သတ္တုဓာတ်မြင့်မား စွာပါဝင် လျက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အပူချိန်တိုင်း ကိရိယာ အကျိုးအပျက်၊ သွေးပေါင်ချိန် ကိရိယာ အကျိုးအပျက်များ)</p>
	<p>ရေဒီယိုသတ္တကြွ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ</p> <p>ရေဒီယိုသတ္တကြွဓာတ်ပစ္စည်းအားလုံးပါဝင်သည်။</p>

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား	အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်နှင့် ဥပမာများ
အန္တရာယ်မရှိသောစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ	မည်သည့်ဇီဝပိုးမွှား၊ ဓာတုပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းမျှ မပါဝင်သော လူကို ဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်စေနိုင်သည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ဆိုလိုသည်။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းထွက်ရှိနိုင်သည့်
ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးရာ နေရာဌာနများ
အဓိကအရင်းအမြစ်များ

- (၁) ဆေးရုံများ
- (၂) ဆေးခန်းများ
- (၃) ဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် သုတေသန ဌာနများ
- (၄) ရင်ခွဲရုံများ
- (၅) သတ္တဝါအသုံးပြု သုတေသနဌာနများ
- (၆) သွေးဘဏ်များ
- (၇) ဘိုးဘွားရိပ်သာဆေးပေးခန်းများ

အဓိကမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များ

- (၁) ပုဂ္ဂလိက ဆေးပေးခန်းငယ်များ၊ သွားဆေးခန်းများ
- (၂) ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနများ၊ စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံများ
- (၃) အလှအပနှင့် အရေပြားရောဂါဆိုင်ရာဆေးခန်းများ
- (၄) သွေးကြောတွင်းထည့်မှုးယစ်ဆေးဝါးအသုံးပြုသော နေရာ များ
- (၅) သုဿာန်သိမ်းချိုင်းများ
- (၆) အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ်အသုံးပြုသောနေရာများ
- (၇) အိမ်တွင်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှ
ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့်
ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်သော အန္တရာယ်များ

(၁) ရောဂါပိုးကူးစက်နိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနှင့် ချွန်ထက်ကွဲရှသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အန္တရာယ်များ

- ရောဂါပိုးကူးစက်နိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများတွင် ပါရှိသော ရောဂါပိုးမွှားများသည်အရေပြားပြတ်ရှဒဏ်ရာ၊ ပွန်းရာ၊ ခြစ်ရာများမှတစ်ဆင့် လူ့ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ဝင်ရောက်နိုင်သကဲ့သို့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ အစာအိမ်နှင့်အူလမ်းကြောင်းမှသော်လည်းကောင်း ဝင်ရောက်နိုင်ပါသည်။ ကူးစက်နိုင်ခြေရှိသော ရောဂါပိုးများအနက် အိတ်ချ်အိုင်ဗီပိုး၊ အသည်းရောင်အသားဘီပိုးနှင့် စီပိုးတို့သည် ဂရုပြုရမည့်ရောဂါပိုးများဖြစ်ကြသည်။ ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးသောရောဂါပိုးများနှင့် ရောဂါပိုးမွှားသန့်စင်ဆေး များကို ယဉ်ပါးနေသော ရောဂါပိုးများမှလည်း စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု ညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် လူ့ကျန်းမာရေးကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

(၂) ဓါတုစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ဆေးဝါးစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ
ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အန္တရာယ်များ

- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသောဓါတုပစ္စည်းနှင့် ဆေးဝါးအများစုသည် အန္တရာယ်ရှိသောပစ္စည်းများဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများတွင် အနည်းငယ်သာပါဝင်လေ့ရှိကြသော်လည်း ရက်လွန်ဓါတုပစ္စည်းများ၊ ရက်လွန်ဆေးဝါးများကို စွန့်ပစ်လျှင်မူ လူကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သောပမာဏအထိပါဝင်နိုင်ပါသည်။ဓါတုစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ထိတွေ့ သည့်အချိန်ကာလ အနည်းအများအလိုက် အဆိပ်သင့်မှုဖြစ်ပွားခြင်း၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာများဖြစ်ပွားခြင်းတို့ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

- ဓါတုပစ္စည်းများနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် လူ့ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း သို့အရေပြားကို ထွင်းဖောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အသက်ရှူ လမ်းကြောင်း မှသော်လည်းကောင်း၊ အစာအိမ်နှင့်အူလမ်းကြောင်း မှသော်လည်းကောင်းရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။ အရေပြား၊ မျက်လုံးနှင့် အချွဲမြွေးလွှာများကိုစားလောင်စေခြင်းသည် စားလောင်စေတတ် သည့် ဓါတုပစ္စည်းများ
- (ဥပမာ - ဖော်မယ်ဒီဟိုက်ဒ်နှင့်အခြားအငွေ့ပျံသောဖျော်ရည်များ) ကြောင့်ဖြစ်ပွားတတ်ပြီး အခြားအန္တရာယ်ရှိသော ဓါတုစွန့်ပစ်ပစ္စည်း အမျိုးအစားများမှာ ပြဒါး၊ ငွေ၊ ပိုးမွှားသန့်စင်စေသောဆေးရည်၊ ဆေးမှုန့်များနှင့်ပိုးသတ်ဆေး၊ ပေါင်းသတ်ဆေးပါဝင်သောစွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြ ပါသည်။

(၃) ကင်ဆာရောဂါကုထုံးနှင့်ဓါတ်ရောင်ခြည်ကုထုံးများ
တွင်အသုံးပြုသောဆေးများ၏ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောအန္တရာယ်များ

၎င်းဆေးဝါးများနှင့်ထိတွေ့မှုမှာ ကုထုံးမစတင်မီ ဆေးဝါးဖျော်စပ်ချိန်
တွင်လည်းစတင်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့သည် လူ့ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ အရေပြား
မှစုပ်ယူခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အငွေ့အဖြစ် အသက်ရှူ
လမ်းကြောင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းဆေးဝါးများနှင့်ထိတွေ့မှုရှိခဲ့
သောအစားအစာများကို အမှတ်မထင်စားသုံးမိခြင်းမှလည်းကောင်း
ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။

(၄) ရေဒီယိုသတ္တိကြွစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်သော အန္တရာယ်များ

- ရေဒီယိုသတ္တိကြွစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော
ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်သည့်
ပမာဏ၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစားနှင့် ထိတွေ့မှုကြာမြင့်ချိန်
တို့တွင်ပေါ်လည်းမှုတည်သည်။ သွင်ပြင်လက္ခဏာများမှာ
ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ မူးဝေခြင်း၊ အန်ခြင်းမှ အစပြု၍ ဆိုးဝါးသော
ကျန်းမာရေးပြဿနာများအထိလည်း ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။

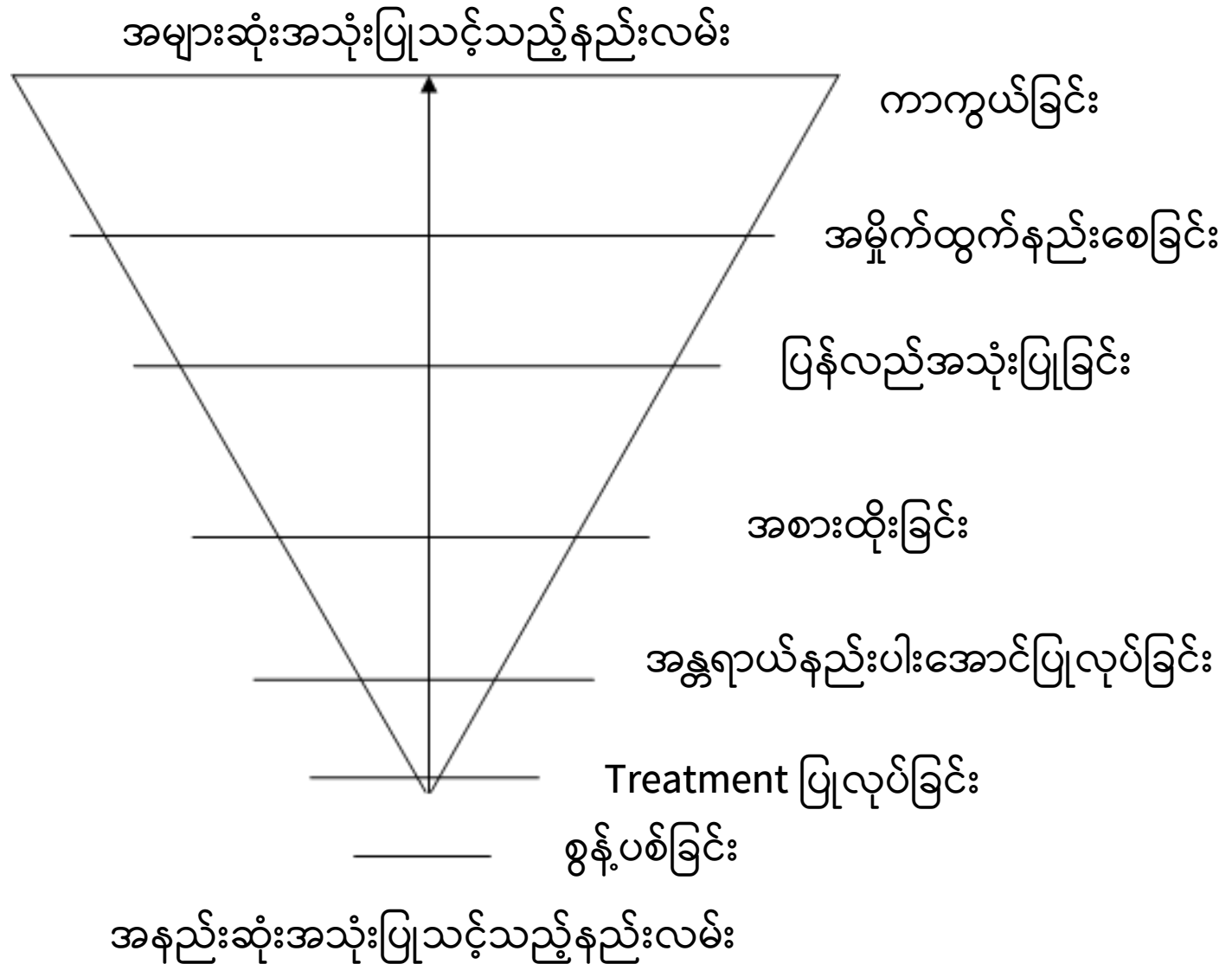
- ၎င်းအန္တရာယ်တို့သည် လူတို့၏မျိုးရိုးဗီဇဖြစ်ပေါ်မှုအပေါ် တွင် လည်းသက်ရောက်မှုရှိစေနိုင်သည်။ ၎င်းရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများကို ထည့်သွင်းသည့် အမှိုက်ပုံးအမျိုးအစား၊ စွန့်ပစ်ပုံနည်းစနစ်နှင့်သိုလှောင်သိမ်းဆည်းထားသော ကြာချိန် တို့ပေါ်တွင် လည်းမူတည်၍ အန္တရာယ်သက်ရောက်မှုကို ပြောင်းလဲစေနိုင်သည်။ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများ၊ အမှိုက်သိမ်း ဝန်ထမ်းများနှင့် သန့်ရှင်းရေးဝန်ထမ်းများသည် ၎င်းအန္တရာယ်ကို အထူးသတိပြု ရမည့်ဝန်ထမ်းများဖြစ်ကြသည်။

(၅) စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို Treatment ပြုလုပ်နည်း စနစ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အန္တရာယ်များ

- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစားအလိုက်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောအန္တရာယ်များသာမက စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို Treatment ပြုလုပ်နိုင်သည့်နည်းစနစ်များကြောင့်လည်း လုပ်ငန်းခွင်အန္တရာယ်များကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ အမှိုက်မီးရှို့စက်များမှထွက်ရှိသော ပြာနှင့်အခိုးအငွေ့များသည် မီးရှို့စက် အနီးဝန်းကျင်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သူများ၏ ကျန်းမာရေးအပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိစေသည်။ မီးရှို့စက်များကို စနစ်တကျအသုံးမပြုခြင်း၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးကို ဆိုးရွားစွာထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ မီးရှို့စက်များကို စနစ်တကျ အသုံးမပြုခြင်းကြောင့်လေထုညစ်ညမ်းမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး နောက်ဆက်တွဲကျန်းမာရေး ပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။

- ကောင်းစွာမလောင်ကျွမ်းသော ဆေးထိုးအပ်များနှင့် ကွဲရပစ္စည်းများကြောင့်လည်းထိခိုက်အနာတရ ဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ပေါင်းခံခြင်းနှင့်ရေနွေးငွေ့သုံး ပိုးမွှားသန့်စင်ခြင်းနည်းစနစ်တို့ကို အသုံးပြုလျှင်လည်း ကိုင်တွယ်အလုပ်လုပ် သူတို့အတွက် အန္တရာယ်မဖြစ်စေအောင် စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲမှုများ လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။ ဆေးရုံ/ဆေးခန်းသုံး စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ကြိတ်ခြေပစ်သည့် ကိရိယာများသည်လည်း စနစ်တကျ အသုံးပြုမှုအားနည်းခြင်း၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းခြင်း တို့ဖြစ်ပေါ်ပါက ကိုင်တွယ် အသုံးပြုသူများကို ထိခိုက်အနာတရများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ဆေးရုံ/ ဆေးခန်းသုံးစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို မြေကြီးထဲတွင် မြုပ်နှံပါကလည်း ကိုင်တွယ်သူလုပ်သားများနှင့်အနီးဝန်းကျင်တွင်နေထိုင်သူ ပြည်သူလူထု၏ ကျန်းမာရေးအား သက်ရောက်မှုမရှိစေအောင် စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရမည်။

အမှိုက်စွန့်ပစ်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း hierarchy

အမှိုက်စွန့်ပစ်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း **hierarchy** သည် “**3R**” (**reduce, reuse and recycle**)ပေါ်တွင်အခြေခံထားသည်။ အမှိုက်ထွက်နည်းစေခြင်း(**reduce**)၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း (**reuse**)၊ အစားထိုးသုံးစွဲခြင်း (**recycle**) တို့ဖြစ်ပြီး အရင်းအမြစ်သုံးစွဲမှု၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် များစွာဆက်နွှယ်လျက်ရှိသည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှ
ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်များ

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းပမာဏနည်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်း

- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းပမာဏအားနည်းစေရန် ဆေးမှာယူခြင်း၊ ဆေးသိုလှောင်ခြင်း၊ ဆေးအသုံးပြုခြင်းနှင့် ဆေးဖြန့်ဝေခြင်း ကိစ္စရပ်များတွင် စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်မှုရက်လွန်နေသော ဆေးဝါးများ ပမာဏနည်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ recycle ပြုလုပ်၍ရသောစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို recycle ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးစွန့်ပစ်ခြင်းများကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား ခွဲခြားထားသိုခြင်းသည် အရေးကြီးပါသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား ခွဲခြားထားသိုခြင်းကြောင့် အထူး treatment လုပ်ရမည့်စွန့်ပစ်ပစ္စည်းပမာဏကို လျော့နည်းစေပါသည်။ ဘယ်နေရာဒေသတွင်ဖြစ်စေ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျစွန့်ပစ်နိုင်ရန်အတွက် အမှိုက်ပုံး (၃)ပုံးနှင့် ချွန်ထက်ကွဲရှသောပစ္စည်းများထည့်ရန် ပုံး(၁)ပုံး၊ စုစုပေါင်းပုံး(၄)ပုံး လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအမှိုက် ပုံးများကို စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများထွက်ရှိရာ နေရာနှင့် အနီးဆုံးတွင် ထားရှိရပါမည်။ အမှိုက်ပုံး၏ လေးပုံသုံးပုံသာ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းထည့်ရပါမည်။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်ခြင်း Segregation of HCW (Color Coding & Labeling)

- Infectious waste - Yellow color
- Sharps waste - Red color
- General waste - Black color
- Chemical and Pharmaceutical waste - Brown color

Biohazard symbol

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ခြင်း(Storage)

- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ပြည့်နေသောအိတ် (သို့မဟုတ်) ပုံးများကို လုံခြုံ၍ခြောက်သွေ့သောနေရာ၌ မစွန့်ပစ်မီ သိုလှောင်ထားရပါမည်။ ရောဂါပိုးကူးစက်နိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ရောဂါပိုးမကူးစက်နိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို နေရာခွဲခြား၍ သိုလှောင်ရပါမည်။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ သယ်ဆောင်ခြင်း(Transport)

- လုံခြုံစွာထုတ်ပိုးထားသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ သယ်ဆောင်ရန်အတွက် စီမံပြုလုပ်ထားသော ယာဉ်များဖြင့် သယ်ဆောင်ရပါမည်။ ချွန်ထက်၍ကွဲရှုတတ်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများထည့်ရာပုံးများကို ထောင်မတ်စွာထား၍ သယ်ဆောင်ရပါမည်။ သယ်ဆောင်ရာယာဉ်တွင် လည်း **"အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းမျှသာ"** ဟူသောစာသားကို ရေးထိုးထားရပါမည်။

မစွန့်ပစ်မီ ပိုးသတ်သန့်စင်ခြင်း(Disinfection)

- ရောဂါကူးစက်စေနိုင်သည့် ပိုးမွှားများပါဝင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို မစွန့်ပစ်မီ ပိုးသတ်သန့်စင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
- ပိုးသတ်သန့်စင်နိုင်သောနည်းလမ်းများ-

(၁) Autoclave

(၂) Chemical Disinfection

(c) Autoclave

- Storage room or place for health care waste
- Autoclave- autoclavable infectious waste before disposal

Designated waste autoclave

(J) Chemical Disinfection

Chemical Disinfection

Non-autoclavable infectious waste –
waste –

by using bleaching powder,
lime solution, calcium oxide
or others (Aseptol/ Dettol).

Chemical disinfection
(bleaching powder – 2% Chlorine Solution)

Needle / Hub Cutters

- Needle / Hub Cutters
 - to displace needles from syringes
 - Disinfect defanged syringes by 2% chlorine solution in order to be recycled.

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို အပြီးသတ်စွန့်ပစ်ခြင်း (Final Disposal)

(၁) **Standardized Incinerator (စံညီမီးရှို့စက်)** – non-treated infectious waste, placenta and small anatomical waste (by combustion or pyrolysis and gasification)

(၂) **Sanitary Landfill (စနစ်တကျ မြေမြှုပ်ခြင်း)**

(၃) **Encapsulation and Inertization** – for pharmaceutical waste

(၄) **Sharp pit**

(၅) **Placenta pit** – placenta and small anatomical waste to placenta pit where there is no effective incinerator

(၁) **စံညီမီးရှို့စက်** ဆိုသည်မှာ

- အကန့် (၂) ကန့်ပါဝင်ရမည်။
- အနိမ့်ဆုံး ၈၅၀ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြင့် မီးရှို့ရမည်။
- မီးခိုးခေါင်းတိုင်သည် အနီးဆုံးရှိ ခေါင်မိုးများထက် ပို၍ မြင့်ရမည်။
- လူနေအိမ်ခြေများနှင့် အနည်းဆုံး မီတာ (၅၀၀) အကွာတွင် ရှိရမည်။
- မီးရှို့စက်မှ ထွက်ရှိသော ပြာများကို စနစ်တကျ မြှုပ်နှံနိုင်သော ကျင်းရှိရမည်။

(၂) **စနစ်တကျ မြေမြှုပ်ခြင်း** ဆိုသည်မှာ

- မြေမြှုပ်သည့်နေရာသည် ရေထွက်ပင်ရင်းနှင့် အနည်းဆုံး မီတာ (၅၀) အကွာတွင် ရှိရမည်။
- အမှိုက်ကောက်သူများ ၊ တိရစ္ဆာန်များ မဝင်ရောက်နိုင်အောင် စည်းရိုး ကာရံ ထားရမည်။
- မိုးရေစိမ့်ဝင်မှုမှ ကင်းဝေးစေရန် ဖုံးအုပ်ကာကွယ်ထားရမည်။
- မြေမြှုပ်ကျင်း၏အောက်ခြေနှင့် ဘေးနံရံများတွင် စွန့်ပစ်ရေဆိုး စိမ့်ထွက်မှုဘေးမှ ကာကွယ်နိုင်သည့် အစီအမံများပြုလုပ်ထားရမည်။

(၃) **Encapsulation and inertization**

- Encapsulation ဆိုသည်မှာ အမှိုက်ထည့်ထားသော ပုံးထဲသို့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများထည့်ပြီး ပုံးကို အမှိုက်စွန့်ပစ်ရာကျင်းထဲတွင် စွန့်ပစ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- သတ္တုဖြစ်ပြုလုပ်ထားသည့်အမှိုက်ပုံးကိုအသုံးပြုပါသည်။
- ချွန်ထက်ကွဲရှသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ ဓာတု စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ ဆေးဝါးစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကိုစွန့်ပစ်ရာတွင်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။
- ထိုအမှိုက်ပုံးထဲတွင် ထိုစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ပုံး၏သုံးပုံနှစ်ပုံ အထိသာ ဖြည့်ရပါမည်။
- ထိုနောက် ပလပ်စတစ် ရေမြှုပ်ကို ထည့်ရပါမည်။
- ပြီးနောက် သဲနှင့်ဘိလပ်မြေ သို့မဟုတ် ရွှံ့စေးကိုထည့်ရပါမည်။
- သဲနှင့်ဘိလပ်မြေ သို့မဟုတ် ရွှံ့စေးခြောက် သွားသောအခါ အဖုံးဖုံးပြီး အမှိုက်စွန့်ပစ်ရာကျင်းထဲတွင် စွန့်ပစ် ရပါမည်။

- **Inertization** ဆိုသည်မှာ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် သဲ၊ ဘိလပ်မြေ တို့ရော ပြီး အမှိုက်ပုံးထဲသို့ ထည့်၍စွန့်ပစ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ထိုသို့ စွန့်ပစ်ခြင်းအားဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ မြေပေါ်ရေနှင့် မြေအောက်ရေထဲသို့ ရောက်ရှိမှုလျော့နည်းသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ဆေးဝါး စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် Incineration မှ ကြွင်းကျန်သောပြာများ ကိုစွန့်ပစ်ရာတွင် အသုံးပြုပါသည်။